

*Niekada neužmiršiu gryno nuostabos jausmo, aplankiusio perskaičius šią knygą.
Tiesiog likau be žado. Mieko Kawakami nuolat auga ir tobulėja.*
Haruki Murakami

Krūtys ir kiaušinėliai

MIEKO KAWAKAMI

川
上
未
映
子

baltos lankos

Mieko Kawakami

Krūtys ir kiaušinėliai

romanas

Iš japonų kalbos vertė Gabija Enciūtė ir Rūta Aleksandravičiūtė

baltos lankos

1. Tu irgi iš vargšų šeimos?

Greičiausias būdas išsiaiškinti, kokioje šeimoje, vargingoje ar turtingoje, užaugo pašnekovas, – paklausti jo ar jos, kiek langų buvo namie. Tai nepalyginamai veiksmingiau nei klausinėti, ką vaikystėje valgydavo ar kokius drabužius vilkėjo. Langų skaičius suteiks visą reikiamą informaciją. Neturto laipsnis lygus langų skaičiui. Kuo mažiau namie buvo langų (o gal išvis nebuvo?), tuo vargingiau gyveno pašnekovas.

Kartą kai kam papasakojau šią savo teoriją. Deja, ją sumenkino.

– Bet juk būn tokių namų, katrie tur tik vieną langą, bet tas viens, tarkim, milžiniška dydžia, per visą sieną, i da nuosavs sods už jo. Juk nesakysi, ka tokiuos namuos vargingai žmonės gyven?

Žinoma, tokia mintis gali kilti tik tam, kas niekada gyvenime jokiu pavidalu nesusidūrė nei su skurdu, nei su jo kamuojamais asmenimis. Langas, atsiveriantis į sodą. Kas per daiktas tas nuosavas sodas? Didelis langas... tai yra milžiniškas langas – kaip tokie atrodo?..

Bėdžiai lango niekad nepavadins dideliu ar juo labiau milžinišku, jiems langas – tai už senutėlės girgždančios spintos ar pigios palaikės lentynos pasislėpęs murzino, užjuodusio stiklo kvadratas, kurio turbūt gyvenime neregėjo praviro.

Arba siaura orlaidė šalia neveikiančio gartraukio virš viryklės, visa nutaškyta riebalais.

Išeina, kad tikroviškai pasakoti apie varguolius gali tik patys varguoliai – arba ragavę vargo praeity, arba skurstantys dabar. Arba tokie kaip aš, kuriems galioja ir pirmas, ir antras apibūdinimas. Taip, aš gimiau skurdžioje šeimoje, o ir dabar reikalai menkai tepagerėję.

Nežinau, kodėl staiga užsigalvojau apie tuos langus ir kitką. Turbūt dėl mergaitės, sėdinčios vagonė netoli manęs.

Paprastai per vasaros atostogas Jamanotės linijos traukinys sausakimšas, bet tądien maloniai nustebau. Keleiviai sutilpo į sėdimąsias vietas, niekam nereikėjo stovėti, tad visi patogiai ir tvarkingai važiavo, maigydami mobiliuosius ar skaitydami knygas. Ant vieno suolo rymo sunkiai nuspėjamo amžiaus mergaičiukė – jai galėjo būti tiek aštuoneri, tiek dešimt metų. Jai iš kairės sėdėjo jaunas vyras, šalia kojų pasidėjęs sportinį krepšį, o iš dešinės – porėlė vyresnių mergaičių su vienodais lankeliais, padabintais milžiniškais juodais kaspiniais. Nei šios, nei anas su pakeleive nesišnekėjo – regis, ji važiavo visiškai viena. Visa tamsiai, ryškiai įdegusi ir nepaprastai liesutė, it vaiko nupieštas žmogeliukas su kojomis ir rankomis kaip pagaliukais: iš plačių pilkų bridžių kyšančios blauzdos ir iš žydrų berankovių marškinėlių styrančios rankos – kone vienodo storio, vieni kaulai ir oda. Veidas pabertas. Petukai sukumpę, lūpų kampučiai nutįsę žemyn – matyti, kad vaikas įsitempęs, neramus. Kažkuo ji man priminė mane pačią vaikystėje. Todėl ir dingtelėjo tas žodis – „vargeta“.

Jos „žydrieji“ marškinėliai išstampta apykakle kažkada, regis, buvo balti, nuleidusi akis mergaitė spokso į savo senus

sportbačius, tokius murzinas, kad nebeįmanoma atspėti jų spalvos. Stebint ją apėmė nemalonus, liūdnas jausmas, kad jei staiga imtų ir plačiai nusišypsotų, galbūt paaiškėtų, jog visi jos dantukai supuvę. Su savimi ji nieko neturėjo – nei kuprinės, nei krepšio, nei mažutės vaikiškos rankinės. Visiškai nieko. Pinigus ir traukinio bilietą turbūt laiko kišenėje?.. Nesu dešimtmečių mados žinovė: tikrai negaliu tiksliai pasakyti, ką paprastai rengiasi ir ką su savimi nešasi iš namų išeidamos dešimtmetės, bet kažkodėl man pasidarė neramu pastebėjus, kad mažoji pakeleivė neturi jokios, net menkiausios mantos.

Stebint užplūdo noras atsistoti ir priėjus pakalbinti mergytę. Svarbu ką nors pasakyti – bet ką, lyg darbo kalendoriaus puslapio kamputyje pasižymėti šią dieną tik man vienai suprantamu simboliu. Reikia. Bet ką sakyti?.. Jei pavyktų prашnekt apie šukuosenas, turėčiau kuo pasidalinti – ir jos, ir mano plaukai iš tų, kietų kaip šiekštai, kurie net vėjui pučiant neplevėsuoja. O gal paminėti spuogus? „Neimk į širdį, kai užaugsi, išnyks anie.“ O gal visgi apie tuos langus?.. „Kai buvau maža, neturėjome lango, pro kurį galėtume pažiūrėti į lauką. O tavo namuose ar yra langas?“ Pavyzdžiui, taip.

Dirstelėjau į rankinį laikrodį – lygiai vidurdienis. Nė kiek nesutrikdytas tirštos, alsios vidurvasario kaitros, traukinys skynėsi kelią link artimiausios stotelės – pasak kimaus pranešėjo balso, aidinčio pro garsiakalbį, artėjo Kamida. Vagonams sustojus, cypdamos prasivėrė durys ir vidun kone griūte įgriuvo seniokas – nors dar tik vidurdienis, jau girtut girtutėlis. Kiti keleiviai instinktyviai suskato trauktis nuo jo tolyn, o vyras niurzgėjo žemu balsu – sakytum, urzgė. Jis vilkėjo nudryžusį darbininko kombinezoną. Plieno pilkumo barzda buvo pasišiaušusi kaip šepetys indams mazgoti ir baisiai ilga – kone

iki pat krūtinės. Vienoje rankoje naujasis pakeleivis gniaužė susilamdžiusį parduotuvės maišelį, o kitoje – odinio portfelio rankeną. Kai prieš pat traukiniui pajudant pagaliau nusukau akis nuo senioko ir vėl pažvelgiau į mergaičiukę, ant suolo jos nebebuvo.

Kai išlipusi Tokijo Centrinėje stotyje išlendu iš perono, nuo atvykstančių ir išvykstančių žmonių kiekio išrinka stabas. Nuo tokios galybės nejučia sustingstu. Tai ne šiaip milžiniška minia: ją stebint kyla jausmas, kad tapau keisčiausio pasaulyje sporto varžybų liudininke. Maža to, pasijuntu vieniša, lyg vienintelė nežinočiau šio žaidimo taisyklių. Tvirčiau suspaudžiau nešamo medžiaginio maišelio rankenas ir giliai atsikvėpiau.

Pirmą kartą Tokijo Centrinėje stotyje išlipau lygiai prieš dešimtmetį, tokią pat vasarišką dieną – tvankią, alsią; brauk prakaitą nebraukęs – veidas tuoj vėl šlapias. Skirtumas tik tas, kad tuomet man buvo ką tik sukakę dvidešimt metų. Ant pečių riogsojo neįtikėtino dydžio ir nenusakomo tvirtumo turistinė kuprinė, kurią ilgai dvejojusi nusipirkau iš antrų rankų (beje, ją tebeturiu), be to, su savimi kaip kokį amuletą, kurio nesinori paleisti iš rankų, nešiausi į krūvelę surištas dešimt ar daugiau knygų (nors normalūs žmonės kraustydami turbūt būtų jas sukrovę į dėžę ir išsiuntę savo naujuoju adresu ar patikėję perkraustymo firmai kartu su kita manta). Štai taip pasikausčiusi atvykau į Tokiją. Ir štai nuo tos dienos praėjo dešimt metų... Ar šiomet, du tūkstančiai aštuntaisiais, trisdešimtmetė aš jau gyvenu tokioje ateityje, kokią įsivaizdavau būdama dvidešimties?.. Vargu. Niekas neskaito mano kūrybos, kurią keliu į tinklaraštį dievų užmirštame interneto užkampyje (geriausiai atveju per dieną į jį užklysta pora ar trejetas lankytojų). Nė

viena mano rašliava dar niekad nebuvo išspausdinta. Niekas per tuos metus nepasikeitė: tas pats varganas butukas krevomis sienomis, užtvindytas nemaloniai kaitrios vakaro saulės, tas pats darbas puse etato, vos ne vos leidžiantis sudurti galą su galu, ir tas pats jausmas, jog nežinau, kur link stumiuos, kad ir kiek rašyčiau.

Žvilgtelėjusi į laikrodį supratau, kad pasirodžiau anksčiau, nei sutarta. Iki susitikimo dar turėjau penkiolika minučių, tad atsirėmiau į šaltą akmeninę koloną – ši maloniai vėsino nugarą – ir tiesiog stebėjau šmaižiojančius žmones. Aplink aidėjo tūkstančiai balsų ir kitokių garsų. Štai gausi triukšminga šeimynėlė, apsikrovusi nesuskaičiuojamu kiekiu lagaminų, skubėdama braunasi per minią į peroną. Antai – dar vieni tėvai su vaiku. Berniukas tvirtai įsikibęs motinos rankos, per petį pasikabinęs gerokai per didelę gertuvę – ši mataruoja kažkur aplink sėdynę. Kažkur paklykdamas verkia kūdikis. Pro pat mane prabėga plačiai išsišiepusi porėlė – ir mergina, ir vaikinai pasidažę.

Išsitraukiau telefoną ir pasitikrinau, ar neatėjo kokia žinutė arba elektroninis laiškas nuo Makiko. Negavau jokio pranešimo – vadinasi, nieks nepasikeitė. Matyt, jos sutartu laiku įsėdo į šinkanseną Osakoje ir už kokių penkių minučių atvyks į Tokijo stotį. Susitarėm susitikti prie šiaurinio išėjimo į Marunouchi gatvę. Nors telefonu viską smulkiai išaiškinau ir net siunčiau žemėlapi, staiga pasidaro neramu. Net imu tikrinti, kuri šiandien diena. Rugsėjo dvidešimtoji. Viskas teisingai. Susitarėme susitikti Tokijo Centrinėje stotyje šiandien dvyliktą trisdešimt.